

Mở rộng nguồn lực đầu tư, tạo cú hích mới cho hệ thống chợ truyền thống

06:38 24/04/2026

Hệ thống chợ truyền thống tại Việt Nam đang đứng trước yêu cầu phải đổi mới mạnh mẽ để thích ứng với xu hướng tiêu dùng mới và quá trình hiện đại hóa hạ tầng thương mại. Dù số lượng chợ có xu hướng giảm trong những năm gần đây, mô hình này vẫn giữ vai trò quan trọng trong cung ứng hàng hóa, tạo việc làm và duy trì sinh kế cho hàng triệu người dân.

Chợ truyền thống giảm về số lượng nhưng vẫn giữ vai trò lớn trong nền kinh tế

Vừa qua, Cục Quản lý và Phát triển thị trường trong nước tổ chức hội thảo lấy ý kiến đối với dự thảo Nghị định của Chính phủ thay thế Nghị định số 60/2024/NĐ-CP. Đây được xem là bước đi quan trọng nhằm hoàn thiện hành lang pháp lý cho hệ thống chợ trong giai đoạn mới.

Phát biểu tại hội thảo, ông Bùi Nguyễn Anh Tuấn cho biết, việc xây dựng nghị định mới nhằm tháo gỡ những bất cập phát sinh trong thực tiễn, đồng thời thúc đẩy hệ thống chợ phát triển theo hướng hiện đại, bền vững, phù hợp với xu thế chuyển đổi số, tiêu dùng xanh và đẩy mạnh thị trường nội địa.

Hệ thống chợ truyền thống được kỳ vọng chuyển mình mạnh mẽ khi chính sách mới mở rộng nguồn lực xã hội tham gia đầu tư, quản lý và hiện đại hóa hạ tầng thương mại.

Theo số liệu được công bố, đến năm 2025, cả nước có khoảng 8.150 chợ, 1.099 siêu thị và 281 trung tâm thương mại. Dù các mô hình bán lẻ hiện đại tăng nhanh, chợ truyền thống vẫn chiếm tỷ trọng lớn trong hạ tầng thương mại quốc gia.

Đáng chú ý, phần lớn trong tổng số chợ hiện nay là chợ hạng III với cơ sở vật chất còn hạn chế, chiếm tới 86,9%. Trong khi đó, số lượng chợ hạng I và II còn khá ít. Điều này cho thấy nhu cầu cấp thiết về nâng cấp cơ sở hạ tầng, cải thiện môi trường kinh doanh và đổi mới phương thức quản lý.

Không chỉ giữ vai trò thương mại, chợ dân sinh còn là kênh cung ứng thực phẩm tươi sống quan trọng nhờ ưu thế gần dân, thuận tiện và giá cả phù hợp với đại đa số người tiêu dùng.

Ở góc độ xã hội, khoảng 1,7 đến 2 triệu hộ kinh doanh đang hoạt động tại các chợ trên cả nước, tạo việc làm trực tiếp và gián tiếp cho hàng triệu lao động. Đây được xem là khu vực hấp thụ lao động hiệu quả, đặc biệt đối với lao động phổ thông và khu vực phi chính thức.

Ngoài ra, nhiều chợ truyền thống còn mang giá trị văn hóa đặc sắc, trở thành điểm đến du lịch hấp dẫn như chợ nổi Cái Răng hay chợ tình Sa Pa.

Mở cửa cho cá nhân, hộ kinh doanh tham gia đầu tư xây dựng và quản lý chợ

Một trong những nội dung đáng chú ý nhất của dự thảo nghị định lần này là mở rộng đối tượng tham gia đầu tư phát triển chợ. Theo đó, ngoài cơ quan nhà nước và doanh nghiệp, cá nhân, hộ kinh doanh và doanh nghiệp tư nhân cũng có thể tham gia xây dựng, quản lý chợ.

Động thái này được kỳ vọng sẽ tạo cú hích mạnh cho quá trình xã hội hóa đầu tư, huy động thêm nguồn lực ngoài ngân sách để nâng cấp hạ tầng thương mại truyền thống.

Theo đại diện cơ quan soạn thảo, ngân sách Trung ương sẽ ưu tiên đầu tư tại các khu vực khó khăn như miền núi, biên giới, vùng đồng bào dân tộc thiểu số. Trong khi đó, ngân sách địa phương sẽ chủ động bố trí nguồn lực cho các khu vực còn lại, đồng thời kết hợp với các nguồn vốn hợp pháp khác.

Dự thảo cũng đề xuất đẩy mạnh phân cấp, phân quyền trong quản lý chợ, làm rõ trách nhiệm từng cấp quản lý và rút ngắn quy trình ra quyết định nhằm nâng cao hiệu quả điều hành.

Bên cạnh đó, nhiều cơ chế mới phù hợp với xu hướng phát triển hiện đại cũng được bổ sung. Cụ thể, chợ có thể được khai thác theo hướng đa mục tiêu, đa công năng; sử dụng tài sản hạ tầng chợ để tham gia các dự án đối tác công tư; phát triển chợ biên giới theo hướng hiện đại nhằm giảm chi phí logistics và thúc đẩy giao thương khu vực.

Đặc biệt, lần đầu tiên các nội dung như chợ thông minh, chuyển đổi số, truy xuất nguồn gốc hàng hóa và chuyển đổi xanh được đưa vào dự thảo nghị định. Đây là nền tảng để xây dựng mô hình chợ văn minh, an toàn, thân thiện với môi trường và đáp ứng nhu cầu tiêu dùng ngày càng cao.

Tại phiên thảo luận, nhiều đại diện sở công thương, hiệp hội ngành hàng và đơn vị quản lý chợ thống nhất rằng chợ truyền thống vẫn giữ vai trò đặc biệt quan trọng trong cấu trúc kinh tế - xã hội của Việt Nam.

Trong bối cảnh thị trường bán lẻ cạnh tranh ngày càng gay gắt, việc hoàn thiện chính sách phát triển chợ không chỉ giúp bảo tồn mô hình kinh doanh truyền thống, mà còn mở ra cơ hội nâng cấp hệ thống phân phối nội địa theo hướng chuyên nghiệp hơn.

Ông Bùi Nguyễn Anh Tuấn cho biết, Ban soạn thảo sẽ tiếp thu đầy đủ các ý kiến đóng góp để hoàn thiện dự thảo, trình cấp có thẩm quyền xem xét ban hành

trong thời gian tới.

Nếu được thông qua, nghị định mới được kỳ vọng sẽ tạo nền tảng pháp lý đồng bộ, giúp hệ thống chợ Việt Nam bước sang giai đoạn phát triển mới: hiện đại hơn, hiệu quả hơn nhưng vẫn giữ được bản sắc truyền thống vốn có.

Nam Sơn